

COMENTARI DE TEXT

- **Llig el següent text i respon a les preguntes que es mostren a continuació:**

Educació esportiva i esportivitat

Existeix el desassossec de saber si l'esport realitzat en forma de competició pels xiquets i les xiquetes serveix per educar com a persones o si, per contra, pot anar en direcció oposada. Quan és educatiu i quan no?

Perquè existisca el component educatiu, les activitats esportives han de realitzar-se en condicions moralment acceptables, on hi haja una màxima participació, amb equitat i cooperació, sense cap tipus de discriminació. És així com tots tindran una bona visió de la pràctica i sentiran atracció per jugar. D'aquesta manera els jugadors no perdran la motivació i continuaran esforçant-se, al mateix temps que es divertiran i aprendran. L'esport en si mateix no educa sinó que són les condicions de pràctica i l'entorn el que ens porta a un desenvolupament integral de l'esportista. Així:

Són les condicions en què es practiquen les tasques d'aprenentatge esportiu el que educa, ja que és això el que condueix a l'autoestructuració d'una o altra forma de la personalitat de l'esportista, mentre que la tècnica, i la tàctica, no són més que una conseqüència, producte de la interpretació en una època, que permet conèixer aquell mitjà que estadísticament és més eficaç per aconseguir el fi desitjat.

Sobre aquestes condicions de pràctica tindran una gran responsabilitat l'entrenador-professor, la família i les institucions que organitzen l'esport en edat escolar. Per tant, podem afirmar que la competició en si mateixa no és ni bona ni dolenta, sinó que dependrà de les condicions en què es realitzi i de l'enfocament que se li atribuïska. Devem entendre-la com un mitjà d'aprenentatge que ens pot ajudar a progressar en tots els sentits, tant a nivell motriu com social, on predominen contextos cooperatius i de superació personal. Al contrari, si incidim a buscar el rendiment i l'especialització, estarem equivocant-nos.

Avui en classe hem pogut entendre que, si bé la competició és consubstancial a l'esport i l'afany per la victòria és una actitud legítima dels participants i inclús imprescindible perquè la rivalitat esportiva tinga vertader sentit, la manera en què els esportistes interpreten i practiquen la competició dona lloc a dues posicions diferenciades. D'una banda, aquella on el valor de la victòria es convertix en l'eix central de l'activitat esportiva. Guanyar es convertix en la principal (si no en l'única) raó, transformant-se l'esport en un transmissor de valors associats a l'egoisme i al propi interès, relacionant-se amb la denominada ideologia del rendiment. Quan l'activitat esportiva es convertix en una obsessió per la victòria, s'arriba a un punt en què entra en conflicte amb el *fair play*, que queda relegat a un segon pla. En aquest sentit, s'observa que certs comportaments, excessivament honestos o de *fair play*, per part d'alguns esportistes s'interpreten com una debilitat del caràcter competitiu i un impediment per al triomf. Des d'aquesta manera d'entendre la competició esportiva, no sols s'evita el *fair play*, sinó que, de vegades, es poden arribar a fomentar certes actituds antiesportives contemplat argücies reglamentàries, enganys i trampes petites (i no tan petites) com a possibilitats del joc que es poden desplegar (mentre no es descobrisquen o sancionen) de cara a obtenir la victòria. En canvi, quan, a més de la victòria, preocupa tant o més

que el resultat de l'enfrontament esportiu siga conseqüència d'una competició justa, en què els participants estan compromesos per preservar la igualtat d'oportunitats dels que aspiren a guanyar, la competitivitat queda emmarcada en uns valors i uns principis que rebutgen la victòria a qualsevol preu. Des d'aquest punt de vista, l'excessiva competitivitat resulta perjudicial per al mateix sistema, perquè acaba creant una dinàmica en què només uns pocs participants guanyen, mentre que la majoria perden.

És evident que la competició genera diferències i produïx com a resultat inevitable la proclamació de guanyadors i vençuts. Ara bé, si volem que la competició esportiva es desenvolupe de forma justa ha de partir-se de la igualtat d'oportunitats dels que competixen entre si per a aconseguir la victòria. En cas contrari, no hi ha cap mèrit en la victòria. No té res de mèrit guanyar una competició totalment desigual en què algun dels rivals parteix amb desavantatge, ni té cap sentit competir quan la desigualtat és tan evident que prèviament ja sabem qui obtindrà la victòria. Per tant, la igualtat augmenta la rivalitat i fa que la competició resulte molt més atractiva i emocionant. Mentre que la igualtat genera incertesa sobre el resultat i, en conseqüència, emoció i entusiasme tant entre els participants com en els espectadors, la desigualtat només produïx avorriment.

Preservar el compromís amb les regles per a garantir en tot moment que la competició es desenvolupe sense l'obtenció d'avantatges il·legítims, exigeix la cooperació de tots els participants. El principi de col·laboració implica, més enllà del compliment de les regles, una consciència sobre el seu esperit i el que representen per a no desvirtuar la seua aplicació ni fer un ús interessat i retorçat de les mateixes. Açò significa no confiar sols en l'observança del reglament a l'àrbitre, sinó que tots els participants assumisquen aqueixa observança com una responsabilitat pròpia i compartida i mostren una conducta proactiva en favor del joc just, inclús més enllà del que estableix el reglament.

Per al bon desenvolupament de la competició esportiva (interès col·lectiu), la intenció de guanyar (interès individual) ha de (interlocutòria) limitar-se pels principis d'igualtat, col·laboració i participació, i és la relació entre aquests aspectes la que configura el *fair play* (entès com a joc just). La competició permet així als esportistes superar-se i autoconèixer-se descobrint no sols els límits de la seua habilitat motriu i condició física, sinó també els límits morals dels seus actes, dit d'una altra manera: fins on s'és capaç d'arribar moralment per a guanyar. Competir davall l'imperatiu ètic del *fair play* implica, per tant, que hi haja igualtat de condicions i oportunitats i que les normes, així com la seua aplicació, siguen transparents i equànimes.

➤ **Qüestions sobre el tema:**

- D'acord amb el llegit prèviament i reflexionat, i donat per entès el paper del professional en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport en l'esport de base, explica breument com creus que ha de ser atesa aquesta qüestió pels monitors d'activitats extraescolars o entrenadors de xiquets i xiquetes en edat escolar perquè l'esport siga utilitzat i tractat com un element educatiu.
- Què pot fer el professor d'Educació Física per treballar el *fair play* i la justícia social en classe? Com pot aplicar la justícia curricular a les seues programacions d'aula? Assenyala recursos metodològics que puguen ser utilitzats pel professor en classe per a treballar aquestes qüestions.